BØRSEN.

Det er tid til ro og finansiel regulering

Arkivfoto: Ritzau Scanpix

AVISEN | Af Liv Maadele Mogensen, ph.d. (KU), International Politisk Økonomi

19. JAN. 2019 KL. 6:30

Eksklusivt for kun

Slutningen af 2018 var præget af kæmpe fald og uro på finansmarkedet. Fra et liberalt syspunkt er det finansielle markeds primære funktion at understøtte realøkonomien og væksten. Men konsekvensen af årtiers deregulering er desværre, at finansmarkedet har fået sit eget liv og ofte destabiliserer fremfor understøtter væksten

Relateret indhold

Læs artikel i e-avisen

Hvor end man står på det politiske spektrum, må man hilse Enhedslistens udspil "En finanssektor som tjener flertallet" velkommen som et oplæg til en tiltrængt diskussion. Det er alt for sjældent, vi diskuterer det finansielle marked i den offentlige debat. Denne diskussion er forbeholdt de få, hvilket er et demokratisk problem.

Enhedslistens katalog over mulige tiltag indeholder en lang række reguleringsforslag. Grundet Enhedslistens kommunistiske ophav kunne man måske frygte, om sådanne

forslag går ud over den økonomiske vækst. Men min påstand er, at der - selv ud fra et ultra-liberalt syspunkt - er behov for regulering.

Regulering er nødvendig

Om hele Enhedslistens batteri af forslag skal implementeres er op til diskussion. Men regulering er nødvendig og i den "rigtige" underliggende realøkonomis interesse. Fra et liberalt synspunkt er finansmarkedets primære funktion at understøtte økonomisk vækst. Problemet i dag

er, at finansmarkedet vokser mange gange hurtigere end den underliggende økonomi, og at det har fået 'sit eget liv'. Problemet handler ikke blot om grådighed, men om, at deregulerингen af finansmarkederne over de sidste 30 år har haft den ikke-intenderede konsekvens, at finansmarkedet meget lettere kan gå i selvsving. Finansmarkedet har altid haft et psykologisk element. Men i dag spiller psykologien så stor en rolle, at markedet kan være selvantændeligt.

Men hvorfor - hvad har forandret sig?

At sammenligne 80'ernes finansmarked med i dag er som at sammenligne en drejeskivetelefon med en smartphone. I princippet er de begge telefoner. De kan begge bruges til at telefonere. Men derudover har de ikke noget tilfældes.

I 1980'erne bestod finansmarkedet primært af obligationer, aktier og valuta. I dag fylder disse blot en lille del af markedet. Nye finansielle produkter (herunder **derivater**) er kommet til, som ulig obligationer og aktier ikke repræsenterer nogen reel værdi. Helt kort er **derivater** kontrakter, hvor man f.eks. forpligter sig til at sælge eller købe en bestemt valuta, aktie eller andet på et bestemt tidspunkt i fremtiden til en fastsat pris. Har man forpligtet sig til at sælge en aktie til dagskurs om 14 dag for eksempel, satser man altså på, at kursen i mellemtiden falder, så man kan købe aktien billigere end den aftalte salgspris og herved tjene på salget. Modsat aktier og obligationer gør disse nye produkter det altså muligt at satse på, at prisen går ned, hvilket kaldes at shorte. Sådanne produkter øger spekulationselementet i markedet. Det handler mere om højfrekvente handler (man køber og sælger sammen dag) frem for langsigtede investeringer, som un

derstøtter den realøkonomi. I dag er det desuden ofte computere, som ud fra algoritmer køber og sælger. Antallet af finansielle transaktioner er steget markant - særligt de højfrekvente. Ofte er det kun et spørgsmål om sekunder mellem køb og salg.

Mindre interesseret i den egentlige værdi

Hvis man blot køber en virksomhedsaktie for få sekunder eller minutter efter at sælge det, er man mindre interesseret i aktiens egentlige værdi (virksomhedens underliggende værdi og forventninger til fremtig indtjening), og mere interesseret i, hvordan andre markedsaktører opfatter værdien. I et sådant marked er, hvad jeg tror, andre mennesker tror om et produkt, vigtigere end, hvad jeg selv tror. Jo flere kortsigtede transaktioner - jo større rolle spiller psykologien og jo mere selvantændeligt er markedet.

En debat om finansmarkedets regulering bliver hurtigt meget teknisk. De få, der har den nødvendige viden til at deltage, tjener som ofte deres levebrød på finansmarkedet. Demokratisk set er det problematisk, at debatten i så høj grad domineres af én enkeltstående særinteresse (nemlig finanssektoren som har presset på for øget deregulering i årtier), og at andre hensyn og interesser er underrepræsenteret i debatten.

Finansmarkedet er den olie, der får verdensøkonomien til at glide. Som liberal ønsker man et velfungerende markede, som kan understøtte økonomisk vækst. Efter flere årtiers deregulering, er det tid til at se på, hvordan vi bedre regulerer finansmarkedet, så det i højere grad understøtter fremfor destabiliserer økonomisk vækst og bæredygtighed.

© Dagbladet Børsen

Ifølge lov om ophavsret er det kun tilladt at tage én papirkopi til privat brug. Yderligere kopiering må kun ske efter aftale mec Dagbladet Børsens chefredaktion. Henvendelse skal ske til Peter Utzon på e-mail: peut@borsen.dk

Forsiden lige nu